



پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته الهیات

گرایش فقه و مبانی حقوق

عنوان پایان نامه

احکام فقهی و حقوقی کودکان نامشروع در مذاهب خمسه اسلام

استاد راهنما

دکتر مرتضی چیت سازیان

استاد مشاور

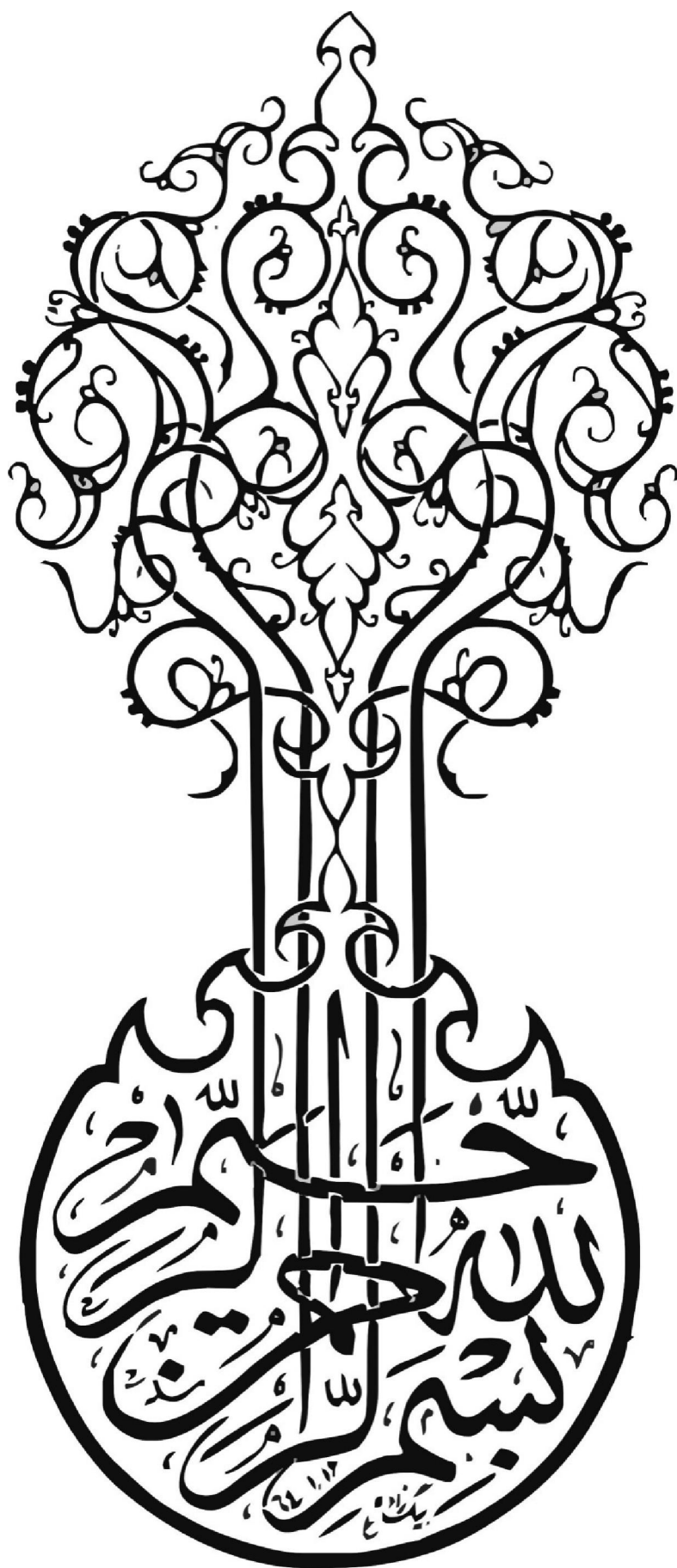
دکتر محمد بهرامی

دانشجو

محمد مهدی محمودی کهن

ماه و سال دفاع

اسفند ۱۳۹۱



« تمام حقوق این اثر متعلق به دانشگاه قرآن و حدیث است »

اهداء

- ✓ به مشعل نور؛ رسول بشریت محمد ابن مصطفی (صلی الله علیه وسلم) که با نور خود تیرگی جهل را به مدد نفس مسیحای خود با عنایت ذات اقدس اله، روشنایی بخشید.
- ✓ به دریای محبت بی دریغ و بی توقع پدرم؛ که چون سروی استوار بر روزگارم سایه انداخت و به صبوری و فداکاری مادرم؛ که خورشید تنها نگین کوچکی از گنجینه مهربانی اوست؛ به آنهایی که نهال عشق و علاقه ام به علم را در وجودم کاشتند تا ثمره معرفت و عمل را از نهال علم وجودم کسب کنم. پرودگارا چنان شاکرم گردان تا ذره ای قدردان عشق و الفت آنها باشم.
- ✓ به همسر گرامیم، که همواره مشوقم بود در تحصیل دانش، به او که با فدا کردن عمر و آسایش خود، با محیا ساختن تمامی شرائط، مشتاق به پیشرفتم و طلوع افق های جدید علمی من بود.
- ✓ به کسانی که مشتاق اند برای پیاده سازی قوانین اسلامی در جامعه بشری.
- ✓ به همه کسانی که من را تشویق کرده و در این پژوهش نقشی داشته اند. بی شک این همراهان گرانسنگ جملگی در این ثمره شیرین شریک هستند.
- ✓ امید است که این پژوهش مرضی رضای خداوند باریتعالی و مفید حال مومنین واقع شود تا توشه ای باشد برای روز حساب. که هر آنچه او بخواهد همان می شود.

تقدیر و تشکر

خدا را شکر، خداوندی که قرآن مبین این گونه می فرماید. " بَلِ اللّٰهُ فَاعْبُدْ وَ كُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ "

خالصانه ترین شکر و ستایش مخصوص پرودگاری است که منت نهاد تا مجموعه حاضر را به سرانجام مطلوب رسانم. و صلوات و درود بر مصطفی امین؛ که رحمت للعامین است و ما مفتخریم به پیرو او بودن. و به مصداق حدیث شریف

« من لم یسکر المنعم من المخلوقین لم یسکر الله عزوجل »

بعد از سپاس از خدای مهربان، از تمام کسانی که یاور و رهنمای من در تکمیل این پژوهش بودند صمیمانه سپاسگزاری می نمایم. بویژه استاد ارجمند جناب آقای دکتر چیت سزایان که با توصیه های گرانسنگ ایشان و تجارب ارزنده شان، پیمودن این راه صعب العبور را برایم هموار ساخت. همچنین تشکر و قدردانی خالصانه ام را پیشکش استاد ارجمند جناب آقای دکتر بهرامی، که در طی این پژوهش با سخنان خویش، همواره رهنمای من برای رسیدن به سر منزل مقصود بودند، فجزاه الله خیرا.

و در پایان...

آنچه حق بود، از آن خدا ست، و آنچه اشتباه بود از خطای انسان جایز الخطاست و نیرنگ های شیطانی، و از خدا منان می خواهم با قلم رحمت و بخشندگیش بر خطای این بنده کوچک درگاهش خط بطلان کشد که از ذات اقدس او جز این انتظار نیست.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

چکیده:

دین اسلام به خانواده اهمیت زیادی داده است و اصرار دارد که خانواده پاک، مصون و به دور از فروپاشی و راه‌های حرام به بیش برود. ولی برخی از مردم گاهی در راه‌های گمراهی افتاده و بسوی کارهای ناشایست و ارتکاب به گناه و زنا روی می‌آورند. که نتیجه آن متولد شدن فرزند نامشروع است. و هدف از این بحث بیان احکامی است که مربوط به زنازاده می‌باشد و این رساله بدین منوال تدوین گردیده است.

مقدمه: در مقدمه به بیان دلایل انتخاب این موضوع، مشکلات و اهداف و پیشینه و فرضیات پیش روی این تحقیق پرداخته شده است

در فصل اول به بیان تعاریفی از کودک از منظر اهل لغت، قرآن و احادیث و همچنین از منظر فقه و حقوق پرداخته ایم. در ادامه مباحث بلوغ و علائم بلوغ را از منظر مذاهب خمس اسلام مورد بررسی قرار داده ایم، و به بررسی اقسام کودک به اعتبار منشأ تکون آنها و شرایط و ویژگی‌های انواع کودکان مشروع پرداخته شده و با مقایسه با کودکان نامشروع و انواع این گروه از کودکان به بررسی آثار مترتب بر آنها پرداخته ایم و در پایان این فصل ضمن مطالعه تطبیقی مفهوم زنا، به بررسی ادله تحریم زنا، عقوبت زنا و زناکار، و تفاوت بین ولد الزنا و اطفال دیگر پرداخته ایم و این فصل را با نگاه اسلام به ولد الزنا به اتمام رسانیده ایم.

در فصل دوم به طور کلی به بررسی احکام ولد الزنا در نظام خانواده پرداخته ایم. از جمله بررسی نسب ولد الزنا، ادله و مستندات فقهی و حقوقی نسب ولد الزنا و ملاک انتساب او به پدر (زانی) یا مادر (زانیه) در مذاهب خمس اسلام پرداخته شده و آنگاه به بررسی تطبیقی احکام دیگری همچون محرمیت و تحریم ازدواج، حضانت، ولایت و نفقه پرداخته ایم و با مبحث میراث ولد الزنا این فصل را به اتمام رسانیده ایم.

در فصل پایانی به بررسی احکام بچه زنا در فقه مجازات‌ها پرداخته ایم. در ابتدا با مسلم دانستن حق حیات برای طفل متولد الزنا، به بیان احکام ناشی از سقط جنین در مذاهب خمس اسلام پرداخته شده و سپس به بررسی تطبیقی مباحثی چون شهادت ولد الزنا، دیه و عاقله ولد الزنا و قصاص ولد الزنا پرداخته ایم و در نهایت با بررسی سائر احکام کودکان نامشروع از جمله احکام و حقوق عبادی مانند: طهارت ولد الزنا، ائمه جماعت بودن ولد الزنا، قضاوت ولد الزنا، رهبریت و مرجعیت ولد الزنا در مبحث تتمه احکام، با بیان مهمترین نتایج بررسی شده و نتیجه گیری کلی این فصل و تحقیق را به اتمام رسانیده ایم.

کلید واژگان: فقه، کودکان نامشروع، مذاهب خمس، نسب، زنا

مقدمه..... ۱۲

طرح و قاعده بحث..... ۱۶

فصل اول

۱ - کلیات و تعاریف..... ۲۱

۱-۱ تعریف کودک..... ۲۲

۱-۱-۱ تعریف لغوی کودک..... ۲۲

۱-۱-۲ تعریف کودک در قرآن و حدیث..... ۲۴

۱-۱-۳ تعریف اصطلاحی کودک از منظر فقه و حقوق..... ۲۵

۱-۱-۳-۱ بلوغ..... ۲۵

۱-۱-۳-۱-۱ تعریف بلوغ..... ۲۵

۱-۱-۳-۱-۲ علائم بلوغ..... ۲۶

۱-۱-۳-۱-۲-۱ احتلام..... ۲۶

۱-۱-۳-۱-۲-۲ روئیدن موهای زهار..... ۲۷

۱-۱-۳-۱-۲-۳ حمل و حیض..... ۲۷

۱-۱-۳-۱-۳ سن بلوغ..... ۲۷

۱-۲ اقسام کودک به اعتبار منشأ شکل گیری او..... ۲۸

۱-۲-۱ کودکان مشروع..... ۲۸

۱-۲-۱-۱ تعریف کودک مشروع..... ۲۸

۱-۲-۱-۲ اقسام کودک مشروع..... ۲۹

۱-۲-۱-۲-۱ کودک ناشی از نکاح صحیح یا ولد نسب..... ۲۹

۱-۲-۱-۲-۱-۱ ماهیت نکاح..... ۲۹

۱-۲-۱-۲-۱-۲ نسب کودک ناشی از نکاح و آثار آن..... ۳۳

۱-۲-۱-۲-۲ کودک ناشی از وطی به شبهه..... ۳۴

۱-۲-۱-۲-۲-۱ آثار نسب ناشی از وطی به شبهه..... ۳۶

۱-۲-۱-۲-۳ کودک رضاعی..... ۳۷

۱-۲-۱-۲-۳-۱ شرایط رضاع..... ۳۷

۱-۲-۱-۲-۳-۲ آثار مترتب بر رضاع..... ۳۸

۱-۲-۱-۲-۴ کودک ناشی از تلقیح مصنوعی..... ۳۹

۱-۲-۱-۲-۴-۱ واژه شناسی..... ۳۹

۱-۲-۲ کودکان نامشروع..... ۴۰

۱-۲-۲-۱ تعریف کودک نامشروع..... ۴۰

۱-۲-۲-۲ اقسام کودک نامشروع..... ۴۰

۱-۲-۲-۲-۱ کودک ناشی از زنا..... ۴۱

۱-۲-۲-۲-۱-۱ زنا و تعریف آن..... ۴۱

- ۴۳..... ۱-۲-۲-۲-۲-۲ کودک ناشی از رابطه حرام غیر از زنا (تفخید محرم)
- ۴۴ ۱-۳ مفهوم شناسی بلوغ از نظر اهل تسنن.....
- ۴۴ ۱-۳-۱ بلوغ در لغت از منظر اهل تسنن.....
- ۴۴ ۱-۳-۲ بلوغ در اصطلاح از منظر اهل تسنن.....
- ۴۵..... ۱-۳-۳ نشانه‌های بلوغ از منظر اهل تسنن.....
- ۴۵..... ۱-۳-۳-۱ احتلام.....
- ۴۷..... ۱-۳-۳-۲ اینبات (روئیدن موهای خشن).....
- ۵۰..... ۱-۳-۳-۳ حیض.....
- ۵۱..... ۱-۳-۳-۴ حمل.....
- ۵۱..... ۱-۳-۳-۵ سن بلوغ از منظر اهل تسنن.....
- ۵۳..... ۱-۴ تعریف زنا از منظر اهل تسنن.....
- ۵۴..... ۱-۴-۱ تعریف زنا در لغت.....
- ۵۴..... ۱-۴-۲ تعریف زنا در اصطلاح اهل تسنن.....
- ۵۶..... ۱-۵ تحریم زنا از منظر اهل تسنن:.....
- ۵۶..... ۱-۵-۱ تحریم زنا از منظر قرآن کریم:.....
- ۵۷..... ۱-۵-۲ تحریم زنا از منظر سنت نبوی:.....
- ۵۸..... ۱-۵-۳ تحریم زنا از منظر اجماع.....
- ۵۹..... ۱-۶ عقوبت زنا از منظر اهل تسنن.....
- ۵۹..... ۱-۶-۱ عقوبت زنا در صدر اسلام از منظر اهل تسنن.....
- ۶۰..... ۱-۶-۲ مجازات زناکار محصنه از منظر اهل تسنن.....
- ۶۳..... ۱-۶-۳ عقوبت زناکار غیر محصنه از منظر اهل تسنن.....
- ۶۴..... ۱-۶-۴ عقوبت زناکار در آخرت از منظر اهل تسنن.....
- ۶۵..... ۱-۶-۵ آثار و نتایج زنا بر فرد و جامعه از منظر اهل تسنن.....
- ۶۷..... ۱-۷ مراد از ولد زنا از منظر اهل تسنن چیست.....
- ۶۸..... ۱-۷-۱ فرق بین بچه زنا و ولد لعان از منظر اهل تسنن.....
- ۷۱..... ۱-۷-۲ فرق بین ولد زنا و بچه شبهه از منظر اهل تسنن.....
- ۷۲..... ۱-۷-۳ فرق بین بچه زنا و سرراهی از منظر اهل تسنن.....
- ۷۳..... ۱-۷-۴ فرق بین بچه زنا و بچه مغتصب-ناشی از تجاوز به عنف) از منظر اهل تسنن.....
- ۷۴..... ۱-۸ نگاه اسلام به ولد الزنا از منظر اهل تسنن.....

فصل دوم

- ۷۷..... ۲ احکام بچه زنا در نظام خانواده.....
- ۷۸..... ۲-۱ احکام و حقوق کودک متولد از زنا.....
- ۷۸..... ۲-۱-۱ ادله و مستندات وضعیت نسب کودک متولد از زنا و آثار آن.....
- ۷۹..... ۲-۱-۲ گفتار دوم: مبانی فقهی/حقوقی نسب کودک متولد از زنا.....

- ۲-۱-۲-۱ تعریف نسب..... ۷۹
- ۲-۱-۲-۱-۱ ملاک انتساب فرزند به پدر..... ۸۰
- ۲-۱-۲-۱-۲ ملاک انتساب فرزند به مادر..... ۸۲
- ۲-۱-۲-۱-۲-۱ نظریه اول..... ۸۲
- ۲-۱-۲-۱-۲-۲ نظریه دوم..... ۸۳
- ۲-۱-۲-۱-۲-۳ نظریه سوم..... ۸۳
- ۲-۱-۲-۲ نسب کودک ناشی از زنا..... ۸۴
- ۲-۱-۲-۲-۱ عدم تحقق نسب و نظریه عدم الحاق کودک ناشی از زنا..... ۸۴
- ۲-۱-۲-۲-۱-۱ دلایل نظریه عدم الحاق کودک ناشی از زنا..... ۸۵
- ۲-۱-۲-۲-۲ تحقق نسب و نظریه الحاق کودک از زنا..... ۸۶
- ۲-۱-۲-۲-۲-۱ دلایل نظریه الحاق کودک ناشی از زنا..... ۸۷
- ۲-۱-۲-۲-۳ نظر برگزیده..... ۹۰
- ۲-۲ احکام و آثار حقوقی نسب کودک ناشی از زنا..... ۹۶
- ۲-۲-۱ منع نکاح..... ۹۸
- ۲-۲-۱-۱ جواز لمس و نظر..... ۱۰۲
- ۲-۲-۱-۲ ازدواج و ولدالزنا..... ۱۰۲
- ۲-۲-۲ حضانت..... ۱۰۳
- ۲-۲-۲-۱ اطاعت از والدین و احترام به آن ها..... ۱۰۴
- ۲-۲-۲-۲ تعلیم و تربیت..... ۱۰۴
- ۲-۲-۲-۳ حق تنبیه..... ۱۰۵
- ۲-۲-۳ ولایت قهری..... ۱۰۵
- ۲-۲-۴ انفاق..... ۱۰۶
- ۲-۲-۵ توارث..... ۱۰۷
- ۲-۲-۵-۱ وراثت ولدالزنا..... ۱۱۰
- ۲-۳ نسب از منظر اهل تسنن..... ۱۱۰
- ۲-۳-۱ نسب بچه زنا از جهت مادر از منظر اهل تسنن..... ۱۱۰
- ۲-۳-۲ نسب بچه زنا از جانب پدر از منظر اهل تسنن..... ۱۱۲
- ۲-۳-۲-۱ نسب بچه زنا وقتی که مرد زناکار او را به خود نسبت دهد و مادرش فرارش باشد..... ۱۱۲
- ۲-۳-۲-۱-۱ معنی فرارش از منظر اهل تسنن..... ۱۱۲
- ۲-۳-۲-۱-۲ اگر صاحب فرارش بچه را انکار کند..... ۱۱۳
- ۲-۳-۲-۱-۳ این که صاحب فرارش بچه را انکار نکند..... ۱۱۳
- ۲-۳-۲-۲ نسب بچه زنا وقتی که مادر غیر فرارش باشد ، او را به پدر (زانی) ملحق کند..... ۱۱۵
- ۲-۳-۲-۳ اثر قیافه و شباهت در اثبات نسب بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۲۳
- ۲-۴ احکام و آثار حقوقی نسب کودک ناشی از زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۲۵

- ۲-۴-۱ اثر زنا در محرمیت و تحریم ازدواج از منظر اهل تسنن..... ۱۲۵
- ۲-۴-۲ حضانت بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۳۰
- ۲-۴-۳ شیردادن بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۳۳
- ۲-۴-۴ ولایت بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۳۴
- ۲-۴-۴-۱ ولایت مال بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۳۴
- ۲-۴-۴-۲ ولایت در ازدواج از منظر اهل تسنن..... ۱۳۵
- ۲-۴-۴-۳ ولایت بچه زنا بر مادرش در ازدواج کردن از منظر اهل تسنن..... ۱۳۸
- ۲-۴-۵ نفقه زنازاده از منظر اهل تسنن..... ۱۳۹
- ۲-۴-۶ میراث بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۴۴
- ۲-۴-۶-۱ ارث بین بچه زنا و پدرش از منظر اهل تسنن..... ۱۴۴
- ۲-۴-۶-۲ ارث بردن بین بچه زنا و مادرش از منظر اهل تسنن..... ۱۴۴
- ۲-۴-۶-۳ ارث بردن بچه زنا و برادر دوقلویش از منظر اهل تسنن..... ۱۵۰
- ۲-۴-۶-۴ مثال تطبیقی برای ارث بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۵۱

فصل سوم

- ۳ احکام بچه زنا در فقه مجازات ها..... ۱۵۴
- ۳-۱ حق حیات..... ۱۵۴
- ۳-۲ عدم جواز و حرمت سقط ناشی از زنا..... ۱۵۶
- ۳-۳ شهادت..... ۱۵۷
- ۳-۴ دیه ولدالزنا و مقدار آن..... ۱۵۸
- ۳-۵ قصاص قاتل ولدالزنا..... ۱۶۱
- ۳-۶ سقط جنین نامشروع از منظر اهل تسنن..... ۱۶۳
- ۳-۶-۱ حکم سقط کردن به صورت کلی از منظر اهل تسنن..... ۱۶۳
- ۳-۶-۲ حکم سقط بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۶۷
- ۳-۶-۳ حکم سقط بچه اغتصاب (زنا به عنف) از منظر اهل تسنن..... ۱۷۰
- ۳-۷ شهادت بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۷۱
- ۳-۷-۱ گواهی و شهادت دادن او به زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۷۱
- ۳-۷-۲ شهادت دادن بچه زنا به سایر امور از منظر اهل تسنن..... ۱۷۴
- ۳-۸ تعریف دیه و مقصود از عاقله از منظر اهل تسنن..... ۱۷۴
- ۳-۸-۱ پرداخت کننده دیه بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۷۵
- ۳-۹ کشته شدن ولد الزنا به وسیله پدر از منظر اهل تسنن..... ۱۷۷
- ۳-۹-۱ مطلق کشته شدن فرزند بدست پدر از منظر اهل تسنن..... ۱۷۷
- ۳-۹-۲ کشته شدن بچه متولد از زنا به وسیله زنا کار از منظر اهل تسنن..... ۱۷۷
- ۳-۱۰ قطع ید پدر بواسطه سرقت کردن از مال ولدزنا از منظر اهل تسنن..... ۱۷۸
- ۳-۱۰-۱ مطلق عدم قطع ید پدر بواسطه سرقت کردن از مال ولدزنا از منظر اهل تسنن..... ۱۷۸

- ۳-۱۰-۲ قطع ید پدر بواسطه سرقت کردن از مال ولدزنا از منظر اهل تسنن.....۱۷۹
- ۳-۱۱ تتمه احکام ۱۸۰
- ۳-۱۱-۱ طهارت..... ۱۸۱
- ۳-۱۱-۲ اسلام ولدالزنا..... ۱۸۴
- ۳-۱۱-۲-۱ ذبیحه ولدالزنا..... ۱۸۶
- ۳-۱۱-۲-۲ وجوب غسل و نماز میت ولدالزنا..... ۱۸۷
- ۳-۱۱-۳ قضای نماز های فوت شده زانی توسط ولدالزنا..... ۱۸۸
- ۳-۱۱-۴ امامت جماعت ولدالزنا..... ۱۸۸
- ۳-۱۲ قضاوت، مرجعیت تقلید، رهبری..... ۱۸۸
- ۳-۱۳ قضاوت بچه زنا از منظر اهل تسنن..... ۱۹۰
- ۳-۱۴ امامت بچه زنا در نماز جماعت از منظر اهل تسنن..... ۱۹۱
- نتیجه گیری کلی..... ۱۹۴
- کتابنامه..... ۱۹۹
- فهرست منابع و مأخذ شیعه..... ۲۰۰
- فهرست منابع و مأخذ اهل تسنن..... ۲۰۴

مقدمه

سیاس از آن خداوند پروردگار جهانیان است. سپاسی که نعمت های او را کامل می رساند و از او می خواهیم که آن چه را که برایمان سودمند است به من بیاموزد و از آن چه به من می آموزد سودمند سازد و بر علم من بیفزاید و بر بهترین بشر و پاکترین بشریت محمد بن عبد... (ص) که درود خداوند بر او و خاندان و اصحابش تا روز قیامت باد، درود می فرستم.

همانا از نعمت های خداوند بر امت آن است که دین استوار را بر کامل ترین فرستادگان نازل کرده تا به مردم خیر را بیاموزد و از تاریکی ها به سوی نور ببرد و آنان را به آنچه که سعادت دنیا و آخرت در آن است رهنمون سازد. با آگاهی از این که دین اسلام بسیار به جامعه مسلمانان توجه نموده پس تلاش می کند که جامعه را بر اساس پاکی و طهارت بنا سازد و به همین علت از اولویت های دین توجه به خانواده بوده است و خواهد بود. چراکه خانواده نخستین زیربنای شاکله جامعه است و هرگاه که خانواده اصلاح شود جامعه اصلاح می شود و آن گاه که فاسد گردد جامعه فاسد می شود و به همین دلیل به خاطر تحقق هدف عالی که همان اصلاح خانواده است خداوند تعالی ازدواج را وضع نموده و آن، روش پاسخگویی به ندای فطرت است که خداوند انسان را بدان آفریده و با ازدواج، جامعه پایدار می ماند و نتیجه این ازدواج، پشتوانه جامعه با نسلی پاک و صالح است.

و از اهداف دین اسلام حفظ بقای نوع بشری در زندگی دنیاست. با وجود این، ازدواج را برای انسان به صورت ارتباط با زن به صورت گسترده مباح ندانسته، آن گونه که در حیوانات است. زیرا این روش شایسته انسانی است که خداوند او را تکریم نکرده، به همین سبب اسلام زنا و آن چه منجر به زنا شود را حرام کرده تا نسل انسان را حفظ کرده و از نسل انسان حمایت کند تا هر انسانی از سلامت نسب خود و فرزندانش مطمئن باشد.

با این حال، هرکس راه های گمراهی را بپیماید و در گناه بیفتد و مرتکب فحشا شود و در نتیجه آن صاحب فرزند یا فرزندان می شود که این فرزندان از امتیازات فرزند شرعی که در حمایت خانواده و سرپرستی آن ها هستند و به پدر مشخص و معینی نسبت داده می شوند و جایگاه و دیدگاه خاصی را دارند محروم هستند و این فرزندی که در نتیجه روابط حرام متولد می شوند ولدزناست و یا فرزند غیرشرعی که به آن اطلاق می شود.

اسلام هنگامی که احکام اولاد شرعی را بیان می کند نیز احکام فرزندان غیرشرعی را بدون توضیح رها نمی کند و اقتضای شأن اسلام آن است که مساله و مشکل را بدون حل رها نکند و سئوالی را مطرح نمی نماید مگر این که بدان پاسخ دهد.

و احکام این موضوع از تعداد ابواب فقه منشعب می شود و در مسایل پیرامون خانواده و احکام مربوط به آن متمرکز شده است از جمله نسبت، اثر زنا در محرمیت و میراث زنازاده و نفقه او و موارد دیگر و آن چه که در ادامه به آن اشاره خواهد شد عبارت است از احکام مربوط به جنایات و حدود مانند قتل فرزند زنازاده خود و حکم کسی که از فرزند زنازاده خود سرقت نموده و شهادت زنازاده در زنا و غیره، احکام این باب به صورت معین و ویژه نیامده است. با مطالعه و آگاهی یافتن از کتب فقها در مورد زنازاده به بحث پرداخته ایم و آن چه که فقهای گذشته در تالیفات خود بدان پرداخته اند را بیان نموده و شرح داده ایم.

دلایل انتخاب این موضوع

۱. دوست داشتن فقه و افزایش شناخت من در این زمینه و خدمت به بحث علمی در فقه اسلامی.
۲. جمع کردن اطراف موضوع و فهم جزئیات و احکام مربوط به آن در نوشتاری ساده که دسترسی به احکام مربوط به این گروه را ساده می کند.
۳. نیازی عملی در تبیین احکام این گروه از مردم اگرچه نزد ما اندک هستند ولی در جوامع دیگر زیاد می باشند.

مشکلات بحث

مشکلات این تحقیق بر کسی پوشیده نیست زیرا که احکام زنازاده همگی تحت باب یا عنوان معینی نیامده است بلکه این احکام به صورت پراکنده تحت چند باب آمده و برخی از احکام فرزند نامشروع به طور روشن و مفصل اشاره نشده است. برخی از احکام به صورت گذرا بدان اشاره شده و برخی با دیگری مقایسه شده است. پس نیازمند پرداختن به این احکام و جمع آوری و ضبط آن ها می باشد زیرا بسیاری از احکام زنازاده ناشناخته است. پس لازم است که احکام فرزند نامشروع شناخته شود تا چگونگی رفتار با او به شکلی صحیح به رشته تحریر در آید. علی رغم تمامی این مشکلات، عمده ترین مشکل عدم دسترسی به منابع اهل تسنن و دریافت احکام و فتوای آنها بود. که بدلیل عدم ترجمه و نگارش صحیح فارسی فتوا، پس از ترجمه ناگزیر به مراجعه به خبرگان فقهی بودیم که علاوه بر صرف زمان بسیار گاهی اوقات در دوران بین نظریات علماء و انتخاب یک نظر دچار سر در گمی می شدیم.

اهداف بحث

۱- تعریف زنا و زنازاده از منظر مذاهب خمس اسلام و تفاوت وی با ولد لعان و فرزند سر راهی و فرزند وطی به شبهه و فرزند ناشی از تجاوز به عنف

۲- بیان احکام سقط جنین نامشروع از منظر مذاهب خمس اسلام

۳- بیان احکام زنازاده از منظر مذاهب خمس اسلام

۴- بیان جزییات و توضیح احکام زنازاده در نظام خانواده از جهت نسب و میراث و محرمیت و نفقه و شیردهی و سرپرستی و نگهداری از منظر مذاهب خمس اسلام

۵- بیان احکام ولد الزنا در فقه مجازات ها از منظر مذاهب خمس اسلام

پیشینه بحث

این موضوع فقهی است و سخن درباره آن در کتابهای فقهی مختلف آمده ولی بیان آن بصورت مجزا تحت عنوان احکام زنازاده نیامده و احکام آن به صورت پراکنده در کتابهای فقه تحت عنوان ها و بابهای متعدد ذکر شده و فقهای گذشته و جدید هنگام بحث درباره موضوعات عمومی مرتبط در کتابهای خود به این امور نیز پرداخته اند. مانند میراث و شهادت و نسب و غیر ذلک.

روش بحث

۱. این بحث بر بررسی آراء فقها تکیه دارد و از روش وصفی استقرائی در بررسی نظریات فقهایی مذاهب مختلف استفاده شده است و از آرای فقهایی امامیه و شیعه اثنی عشری شروع کرده ایم. آنگاه هر آنچه از مذاهب اربعه اهل تسنن و مذاهب دیگر که امکان پذیر بوده و آن مسائل با این موضوع ارتباط داشته جمع آوری شده است و به نگارش در آمده است.

۲. بیان نظریات و دلایل فقهایی مختلف و بحث کردن این نظریات و ادله و بررسی آن ها به صورت مقایسه کردن و برآورد این نظریات و ترجیح رای قوی تر همراه با دلیل و ارتباط دادن آن با واقعیت زندگی و مسائلی که مربوط به این موضوع می باشد.

۳. مراجعه به منابع اصلی کتب قابل اعتماد از کتاب های تفسیر و حدیث و فقه و اصول و کتاب های لغت عربی و ترجمه ها.

۴. تکیه به آرای فقهای شیعه و در مقایسه با آرای فقهای مذاهب چهارگانه اهل تسنن و گاهی هم در برخی مسائل به مذهب ظاهری اشاره ای نموده ایم.

۵. گاهی برای برخی از نظریات که می توان دلیلی هم برای آن ها پیدا کرد استدلال آورده ام. - اگر در منابع پیدا نکرده ام - و به همین علت در بیان همه دلایل به منبع آن اشاره نکرده ام.

۶. مراجعه به برخی از تالیفات جدید

۷. چه بسا اشاره گذرایی به برخی مسائل نموده ام و به طور ویژه بحث نشده اند بلکه در بابی عمومی تر بدان ها پرداخته شده و من گاهی مسئله ای را که بررسی آن را در حکم این باب نیافتم آورده ام و اختلاف در مورد این مسئله را بیان کرده ام و گاهی مسئله ای را که به طور مشابه در نظریات علماء آمده بر مسئله دیگری ترجیح داده ام.

فرضیه تحقیق

بطور کلی می توان در خصوص احکام فرزند نامشروع سه نظریه را بررسی نمود:

- ۱- کودکان نامشروع ملحق به ابویین طبیعی خود بوده و دارای تمامی حقوق کودک مشروع می باشد، زیرا خطا و گناه توسط دیگران (ابویین طبیعی) صورت پذیرفته است و اینکه کودک را بخاطر گناه دیگران از حقوق اش منع کردن به دور از شأن دین مبین اسلام است
- ۲- کودک نامشروع به ابویین طبیعی خود ملحق نمی شود و از تمامی حقوق کودکان محروم است، این نظریه با توجه به اینکه زنا مجوز شرعی برای نسب و الحاق به ابویین نیست قائل به این گفتار است که فرزند نامشروع از تمامی حقوق کودک مشروع محروم است
- ۳- نظریه دیگری اینکه از لحاظ طبیعی و لغتاً زانی و زانیه ابویین کودک نامشروع محسوب میگردند و بین آنها نسب عرفی به معنای پدر و مادر بودن برقرار است. بنابراین کودک نامشروع از برخی از حقوق کودک مشروع برخوردار است ولی از برخی از حقوق دیگر بدلیل نص خاص محروم است من جمله ارث

طرح و قاعده بحث

این تحقیق مشتمل بر بخش مقدمه و سه فصل می باشد. که در مقدمه به بیان دلایل انتخاب این موضوع، مشکلات و اهداف و پیشینه این تحقیق پرداخته شده است. فصل اول در خصوص بیان تعاریف و کلیات بحث می باشد که مشتمل بر هشت مبحث می باشد. در فصل دوم به بیان احکام ولد الزنا در نظام خانواده در چهار مبحث پرداخته شده است و در فصل سوم احکام ولد الزنا را در فقه مجازات ها در چهارده مبحث مورد بررسی قرار گرفته است و در پایان با بیان مهمترین نتایج حاصله این تحقیق به اتمام رسانیده ایم. که تفصیل موارد یاد شده بدین شرح می باشد.

مقدمه

طرح و قاعده بحث

فصل اول

۱ - کلیات و تعاریف

۱-۱- تعریف کودک

۱-۱-۱- تعریف لغوی کودک

۱-۱-۲- تعریف کودک در قرآن و حدیث

۱-۱-۳- تعریف اصطلاحی کودک از منظر فقه و حقوق

۱-۱-۳-۱- بلوغ

۱-۱-۳-۱-۱- تعریف بلوغ

۱-۱-۳-۱-۲- علائم بلوغ

۱-۱-۳-۱-۲-۱- احتلام

۱-۱-۳-۱-۲-۲- روئیدن موهای زهار

۱-۱-۳-۱-۲-۳- حمل و حیض

۱-۱-۳-۱-۳- سن بلوغ

۱-۲- اقسام کودک به اعتبار منشأ شکل گیری او

۱-۲-۱- کودکان مشروع

۱-۲-۱-۱- تعریف کودک مشروع

۱-۲-۱-۲- اقسام کودک مشروع

۱-۲-۱-۲-۱- کودک ناشی از نکاح صحیح یا ولد نسب

۱-۲-۱-۲-۱-۱- ماهیت نکاح

۱-۲-۱-۲-۱-۲- نسب کودک ناشی از نکاح و آثار آن

۱-۲-۱-۲-۲- کودک ناشی از وطی به شبهه

۱-۲-۱-۲-۲-۱- آثار نسب ناشی از وطی به شبهه

۱-۲-۱-۲-۳- کودک رضاعی

۱-۲-۱-۲-۳-۱- شرایط رضاع

- ۱-۲-۳-۲-۱-۲-۱ آثار مترتب بر رضاع
- ۱-۲-۴-۱-۲-۱-۲-۴ کودك ناشي از تلقيح مصنوعي
- ۱-۲-۴-۱-۲-۱-۲-۴-۱ واژه شناسي
- ۱-۲-۲-۲-۲-۲ کودكان نامشروع
- ۱-۲-۲-۲-۲-۱ تعريف كودك نامشروع
- ۱-۲-۲-۲-۲-۲ اقسام كودك نامشروع
- ۱-۲-۲-۲-۲-۱-۱ كودك ناشي از زنا
- ۱-۲-۲-۲-۲-۱-۱-۱ زنا و تعريف آن
- ۱-۲-۲-۲-۲-۲-۲ كودك ناشي از رابطه حرام غير از زنا (تفخيد محرم)
- ۱-۳-۱-۳-۱ مفهوم شناسی بلوغ از نظر اهل تسنن
- ۱-۳-۱-۳-۱-۱ بلوغ در لغت از منظر اهل تسنن
- ۱-۳-۱-۳-۱-۲ بلوغ در اصطلاح از منظر اهل تسنن
- ۱-۳-۱-۳-۱-۳ نشانه‌های بلوغ از منظر اهل تسنن
- ۱-۳-۱-۳-۱-۳-۱ احتلام
- ۱-۳-۱-۳-۱-۳-۲ إنبات (روئیدن موهای خشن)
- ۱-۳-۱-۳-۱-۳-۳ حیض
- ۱-۳-۱-۳-۱-۳-۴ حمل
- ۱-۳-۱-۳-۱-۳-۵ سن بلوغ از منظر اهل تسنن
- ۱-۴-۱-۴-۱ تعريف زنا از منظر اهل تسنن
- ۱-۴-۱-۴-۱-۱ تعريف زنا در لغت
- ۱-۴-۱-۴-۱-۲ تعريف زنا در اصطلاح اهل تسنن
- ۱-۵-۱-۵-۱ تحريم زنا از منظر اهل تسنن
- ۱-۵-۱-۵-۱-۱ تحريم زنا از منظر قرآن كريم
- ۱-۵-۱-۵-۱-۲ تحريم زنا از منظر سنت نبوی
- ۱-۵-۱-۵-۱-۳ تحريم زنا از منظر اجماع
- ۱-۶-۱-۶-۱ عقوبت زنا از منظر اهل تسنن
- ۱-۶-۱-۶-۱-۱ عقوبت زنا در صدر اسلام از منظر اهل تسنن
- ۱-۶-۱-۶-۱-۲ مجازات زناكار محصنه از منظر اهل تسنن
- ۱-۶-۱-۶-۱-۳ عقوبت زناكار غير محصنه از منظر اهل تسنن
- ۱-۶-۱-۶-۱-۴ عقوبت زناكار در آخرت از منظر اهل تسنن
- ۱-۶-۱-۶-۱-۵ آثار و نتايج زنا بر فرد و جامعه از منظر اهل تسنن
- ۱-۷-۱-۷-۱ مراد از ولد زنا از منظر اهل تسنن چيست
- ۱-۷-۱-۷-۱-۱ فرق بين بچه زنا و ولد لعان از منظر اهل تسنن
- ۱-۷-۱-۷-۲ فرق بين ولد زنا و بچه شبهه از منظر اهل تسنن

- ۳-۷-۱ فرق بین بچه زنا و سرراهی از منظر اهل تسنن
- ۴-۷-۱ فرق بین بچه زنا و بچه معتصب- (ناشی از تجاوز به عنف) از منظر اهل تسنن
- ۸-۱ نگاه اسلام به ولد الزنا از منظر اهل تسنن

فصل دوم

۲ احکام بچه زنا در نظام خانواده

۱-۲ احکام و حقوق کودک متولد از زنا

۱-۱-۲ ادله و مستندات وضعیت نسب کودک متولد از زنا و آثار آن

۲-۱-۲ گفتار دوم: مبانی فقهی/حقوقی نسب کودک متولد از زنا

۱-۲-۱-۲ تعریف نسب

۱-۲-۱-۱-۲ ملاک انتساب فرزند به پدر

۲-۱-۲-۱-۲-۲ ملاک انتساب فرزند به مادر

۱-۲-۱-۲-۱-۲-۱ نظریه اول

۲-۱-۲-۱-۲-۲ نظریه دوم

۳-۱-۲-۱-۲-۲-۳ نظریه سوم

۲-۱-۲-۲ نسب کودک ناشی از زنا

۱-۲-۲-۲-۱ عدم تحقق نسب و نظریه عدم الحاق کودک ناشی از زنا

۱-۲-۲-۱-۲-۱ دلایل نظریه عدم الحاق کودک ناشی از زنا

۲-۱-۲-۲-۲ تحقق نسب و نظریه الحاق کودک از زنا

۱-۲-۲-۲-۱ دلایل نظریه الحاق کودک ناشی از زنا

۳-۱-۲-۲-۳ نظر برگزیده

۲-۲ احکام و آثار حقوقی نسب کودک ناشی از زنا

۱-۲-۲-۲ منع نکاح

۱-۲-۲-۱ جواز لمس و نظر

۲-۲-۱-۲ ازدواج و ولدالزنا

۲-۲-۲ حضانت

۱-۲-۲-۲ اطاعت از والدین و احترام به آن ها

۲-۲-۲-۲ تعلیم و تربیت

۳-۲-۲-۲ حق تنبیه

۳-۲-۲ ولایت قهری

۴-۲-۲ انفاق

۵-۲-۲ توارث

۱-۲-۲-۵ وراثت و ولدالزنا

۳-۲ نسب از منظر اهل تسنن

۱-۳-۲ نسب بچه زنا از جهت مادر از منظر اهل تسنن

- ۲-۳-۲ نسب بچه زنا از جانب پدر از منظر اهل تسنن
- ۲-۳-۲-۱ نسب بچه زنا وقتی که مرد زناکار او را به خود نسبت دهد و مادرش فراش باشد
- ۲-۳-۲-۱-۱ معنی فراش از منظر اهل تسنن
- ۲-۳-۲-۱-۲ اگر صاحب فراش بچه را انکار کند
- ۲-۳-۲-۱-۳ این که صاحب فراش بچه را انکار نکند
- ۲-۳-۲-۲ نسب بچه زنا وقتی که مادر غیر فراش باشد، او را به پدر (زانی) ملحق کند
- ۲-۳-۲-۳ اثر قیافه و شباهت در اثبات نسب بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۲-۴ احکام و آثار حقوقی نسب کودک ناشی از زنا از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۱ اثر زنا در محرمیت و تحریم ازدواج از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۲ حضانت بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۳ شیردادن بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۴ ولایت بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۴-۱ ولایت مال بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۴-۲ ولایت در ازدواج از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۴-۳ ولایت بچه زنا بر مادرش در ازدواج کردن از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۵ نفقه زنازاده از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۶ میراث بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۶-۱ ارث بین بچه زنا و پدرش از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۶-۲ ارث بردن بین بچه زنا و مادرش از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۶-۳ ارث بردن بچه زنا و برادر دوقلویش از منظر اهل تسنن
- ۲-۴-۶-۴ مثال تطبیقی برای ارث بچه زنا از منظر اهل تسنن

فصل سوم

۳ احکام بچه زنا در فقه مجازات ها

- ۳-۱ حق حیات
- ۳-۲ عدم جواز و حرمت سقط ناشی از زنا
- ۳-۳ شهادت
- ۳-۴ دیه ولدالزنا و مقدار آن
- ۳-۵ قصاص قاتل ولدالزنا
- ۳-۶ سقط جنین نامشروع از منظر اهل تسنن
- ۳-۶-۱ حکم سقط کردن به صورت کلی از منظر اهل تسنن
- ۳-۶-۲ حکم سقط بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۳-۶-۳ حکم سقط بچه اغتصاب (زنا به عنف) از منظر اهل تسنن
- ۳-۷ شهادت بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۳-۷-۱ گواهی و شهادت دادن او به زنا از منظر اهل تسنن

- ۳-۷-۲ شهادت دادن بچه زنا به سایر امور از منظر اهل تسنن
- ۳-۸ تعریف دیه و مقصود از عاقله از منظر اهل تسنن
- ۳-۸-۱ پرداخت کننده دیه بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۳-۹ کشته شدن ولد الزنا به وسیله پدر از منظر اهل تسنن
- ۳-۹-۱ مطلق کشته شدن فرزند بدست پدر از منظر اهل تسنن
- ۳-۹-۲ کشته شدن بچه متولد از زنا به وسیله زنا کار از منظر اهل تسنن
- ۳-۱۰ قطع ید پدر بواسطه سرقت کردن از مال ولدزنا از منظر اهل تسنن
- ۳-۱۰-۱ مطلق عدم قطع ید پدر بواسطه سرقت کردن از مال ولدزنا از منظر اهل تسنن
- ۳-۱۰-۲ قطع ید پدر بواسطه سرقت کردن از مال ولدزنا از منظر اهل تسنن
- ۳-۱۱ تتمه احکام
- ۳-۱۱-۱ طهارت
- ۳-۱۱-۲ اسلام ولدالزنا
- ۳-۱۱-۲-۱ ذبیحه ولدالزنا
- ۳-۱۱-۲-۲ وجوب غسل و نماز میت ولدالزنا
- ۳-۱۱-۳ قضای نماز های فوت شده زانی توسط ولدالزنا
- ۳-۱۱-۴ امامت جماعت ولدالزنا
- ۳-۱۲ قضاوت، مرجعیت تقلید، رهبری
- ۳-۱۳ قضاوت بچه زنا از منظر اهل تسنن
- ۳-۱۴ امامت بچه زنا در نماز جماعت از منظر اهل تسنن
- نتیجه گیری کلی
- کتابنامه
- فهرست منابع و مأخذ شیعه
- فهرست منابع و مأخذ اهل تسنن